

Dansk Suffolk

www.suffolk.dk

Nyhedsbrev Marts 2011

Ved formanden.

Lars Elgård ønskede at blive fritaget for at være formand, på grund af for stort arbejdspress og da jeg er gået på efterløn har jeg sagt ja til at overtage formandsposten. Lars Elgård sidder dog stadig i bestyrelsen.

Jeg startede som fåreavler i 1986, med at have nogle krydsninger og 3 rene Suffolk får og én vædder, jeg er nok den der har haft Suffolk racen, længst tid i Danmark.

Som så mange andre så jeg dem på landskuet og faldt for deres flotte udseende. Jeg var også interesseret i at få en verdensrace og derigennem høste fordel ved andre landes avlsarbejde, hvor antal er langt større end i Danmark.

De første får var ret små og led af stærk indavl. Vi var nogle stykker som gik sammen for at importere, den gang kunne vi kun importere fra New Zealand. For at få det organiseret dannede vi en klub, som jeg var den første formand for. Senere var der nogle ”kloge” hoveder som mente, at det var meget bedre at danne en forening og derfor blev *Suffolk foreningen* dannet.

Racens historie har jeg tidligere beskrevet, der er sket en vældig udvikling og jeg mener, vi har en race med international standard.

For dem som ikke kender mig, kan jeg kort fortælle, jeg er en moden mand på 62 år, bor i Bølling ved Skjern sammen med Anne Grethe. Vi overtog min fødegård for snart 2 år siden og har bygget ny stald og gennemrestaureret stuehuset, vi synes at vi har fået det ret så dejligt.

Vores besætning består af 32 får og 3 væddere, derudover har vi 4 amme køer af racen Korthorn. Vi har stor interesse i avl og har både glæder og sorger over resultaterne. For at markere vores dyr, udstiller vi på dyrskue. Som sidegevinst synes vi også, at det er givtigt med det sociale der følger med at udstille dyrene.

Vores avls mål er første prioritet, det skal være dyr der kan producere meget, stort set være selvhjulpne ved fødsel og andre brugsegenskaber. Kan et godt brugs får også klare sig godt på dyrskue og ved kåring er det ekstra flot. Et dyr der ikke er god til produktion, men som får høj præmie til skuer, giver jeg ikke meget for, det er mere til skade end til gavn for avlen.

Det er med vemod jeg læste, at Bent Hausted var død den 10.-10.-2010. Bent har været syg en del år, men var næsten til det sidste aktiv Suffolk avler og især var han kendt for hans evne til at finde dyr til skuer og hans resultater var imponerende. Der var ingen der som Bent kunne klargøre og fremstille dyr, han vil blive savnet som repræsentant for vores race.

Suffolk foreningen er i samarbejde med Sorthoved i gang med at undersøge muligheden af at arrangere en fåretur til Norge. Det vil I høre mere om senere.

Har I spørgsmål angående jeres får er I velkommen til at ringe til mig tlf. 61 54 10 63.

Jens Østergård.

Udvælgelse af avls- og salgsdyr.

Når vi i vores unge år forestiller os, hvordan vores livsledsager skal se ud og have af sind, danner vi for vores øjne et idealistisk billede af vedkommende. Nogen finder virkeligt, den de søger og heldigt nok for nogen af os andre, der ikke opfylder idealmålene, så ender hjertet med at bestemme livsledsageren i den sidste ende. Så kan man jo altid med tiden se om musklerne kan strammes og stædigheden bøjes.

Når vi kalder os for fåreavlere har vi oprindeligt forelsket os i en fårerace og så begynder vi ellers at se, om vi kan ændre linjen langsomt i den retning, vi synes passer bedst til vores idealer.

Avlsforeningen for dansk Suffolk har opsat nogle ønsker til, hvordan det ideelle dyr bør se ud. Det

Dansk Suffolk

www.suffolk.dk

betyder selvfølgelig ikke at alle andre dyr, der ikke opfylder rammerne bør kasseres, men har man nu et får med svaj i ryglinjen, så bør man i hvert fald tænke på at benytte en vædder til hende med lige ryg, så man får lam efter hende med bedre rygge. På dansk suffolks hjemmeside www.suffolk.dk kan du læse, hvilke ønsker, der er til dyrets ydre.

I udvælgelsen af avlsdyr er der desuden tilstande, der bør undgås som f.eks misdannelser, som ofte er tilstande, der hindrer dyrets normale adfærd, opvækst og/eller trivsel.

Her kan nævnes indadvendte øjenlåg, der giver ekstra arbejde i læmningstiden med at rette dem, samt ofte er årsag til sår på hornhinden og nedsat syn til følge. Lidelsen er meget smertefuld for lammet og kan ende med at lammet dør af sult, fordi den ikke kan finde sin mors patte. Tilstanden er stærkt arvelig og en vædder med egenskaben kan give store problemer ved den efterfølgende læmmeperiode, så får du pludseligt mange lam født med denne lidelse, uden du før har haft problemet, så start med at mistænke vædderen og få ham sendt til slagting og husk at informere sælger.

Over eller underbid er problematisk i forhold til dyrets tandfunktion. Hvis ikke kindtænderne passer sammen kan der opstå tandspidser med tiden, der gør at dyret ikke kan tygge ordentligt drøv og dermed til sidst bliver tyndt, selv om den får rigeligt at æde og af den grund sættes ud før tid.

Tilstanden er ikke stærkt arvelig.

Bipatter, altså et ekstra sæt patte udover de to, der er der i forvejen, er et ret hyppigt fænomen hos Suffolk. De skaber dog kun problemer, hvis der har næsten samme størrelse som de rigtige og i øvrigt sidder lige, hvor lammet stikker mulen op i dens søgen efter mælk efter læmning. Vædderen kan også have bipatter. Arvelighedsforholdene er ikke helt klarlagt, men tilsyneladende kan den godt springe et par generationer over.

Benstilling har stor betydning for dyrets holdbarhed. Bløde koder, krumme ben, for rette haser mm er alle uønskede, da det er vigtigt, at dyret kan bevæge sig for at finde føde samt at vædderens bagben kan holde til de mange opspring, han skal præstere i forbindelse med ilæmning.

Klovform har også betydning, idet f.eks. proprækkerklove eller pladeklove(yderkanten gror udad) hindrer dyrets gang og kræver mange årlige klovbeskæringer.

Det er ikke af lutter idealisme, at jeg skriver alt det her. Når lammeproducenter og avlere køber dyr af dig, så har de en klar forventning til, at de mest basale ting er i orden, så de undgår problemer udløst af det dyr, du har solgt. Faktisk vil du i yderste instans kunne blive gjort erstatningsansvarlig, hvis køber kan bevise, at lige præcis dit dyr, har været årsag til tab i køberens besætning. Under alle omstændigheder vil en tilstand som indadvendte øjenlåg, som er blevet rettet kort efter fødslen ikke været synligt i handelsøjeblikket og derfor kunne betragtes som en skjult fejl (se herom i købeloven). Ovenstående omkring erstatningsansvar og handelsfejl gælder i øvrigt også sygdomme, mere herom en anden gang.

En måde, at undgå ballade, er at checke, at man ikke sælger dyr, der ikke er i orden og hvis der er mindre fejl ved dyret, da at oplyse om det til køber. Så kan køberen selv vurdere om vedkommende vil købe til trods. Og husk som køber må man jo også godt spørge ind til de forskellige ting.

Generelt skal man nok altid være lidt varsom, hvis prisen for dyret er lav. Enten er du snydeheldig eller også bliver du snydt.

Når man så har en flok helt perfekte dyr og de er helt uden misdannelser, så skal der jo noget mere til. Det kan f.eks. være ønsket om kønne øjne, genotype 1 dyr, kælepottes eller mange fødte lam, der altid kommer helt af sig selv og som aldrig skal hjælpes. Så der er nok at tage fat på som avler.

Held og lykke med udvælgelserne.

Anne Nymand, Aars mail: rask.nymand@mail.dk

Dansk Suffolk

www.suffolk.dk

Bogen om Sennep.
Anmeldt af Conny Lauesen

Fynske Fåreavlere fik et tilbud som jeg spurgte om Dansk Suffolk også kunne benytte sig af. Det fik vi lov til.

Hvis ikke du har bogen er den virkelig værd at investere i. Og du vil uden tvivl få en stor smagsoplevelse.

7 Senneps entusiaster har forfattet bogen. Vi får en viden om den historiske del. Den bibelske del samt senneps biologi. Sennep er i tidernes morgen blevet brugt som lægemiddel. Bogen indeholder ikke mindre end 21 forskellige opskrifter på sennep. Samt masser af opskrifter hvor sennep indgår som ingrediens. Der er opskrifter på tilbehør, hovedretter, desserter kager og marmelade. Sidst i bogen er der rejsebeskrivelser hvor forfatterne har haft deres oplevelser med Senneps retter.

Bogen udkom i 2010 og bliver nu solgt i andet oplag.

Vi har fået tilladelse til at bringe et par opskrifter i vores nyhedsbrev.

Du kan som medlem af Dansk Suffolk købe bogen direkte og få den frit tilsendt for kr. 149,- (Vejledende pris kr. 189,- plus porto).

Du skal blot bestille bogen hos niche@os.dk oplyse du er medlem af Dansk Suffolk.

Skrive navn og adresse samt fortælle at du har indsat kr. 149,- på konto: 1928 5910003600 i Nordea.

Lammekølle med Honningsennep.

Lammekølle på ca. 1½ kg.

4 fed hvidløg deles i kvarte og stikkes ind i små huller i køllen, lægges i bradepanden og smøre med honningsennep, og man drysser med let hånd rosmarin, timian, salt og peber.

Til sidst hældes en pilsnerøl forsigtigt over køllen.

Steges ved 190° i små 2 timer – dryppes jævnlige med skyen.

Honning Sennep.

3 spsk. Gule sennepsfrø

1 tsk. Rørsukker

½ tsk. Havsalt

2 spsk. Vineddike

1 spsk. Rapsolie

2 spsk. akaciehonning

De gule sennepsfrø males til pulver. (Kan købes som pulver).
Og de øvrige ingredienser tilsættes. Blendes til den har en fin jævn konsistens. Hvis den er for tynd tilsæt da mere sennepspulver. For stærk fortynd med vand. Honning Sennep
Kan bruges til de fleste retter, men er for sødlig til skidne æg og kogt torsk.

Dansk Suffolk

www.suffolk.dk

Prøv f.eks. Hjemmelavet citron is/ Mostarda di frutta (syltet æble, pære og melon i honning/hvidvin med hele sennepskorn) Den vil gæsterne huske – og ønske at få opskriften med hjem.

Citron is. (6pers.)

1 dl. Frisk citronsaft
Fintrevet citronskal af 1 økocitron
200g flormelis
2 past. Æggeblommer
½ l piskefløde

Citronsaft, skal og det halve af sukkeret blandes og står i ½ time. Pisk æggeblommer og resten af sukkeret tykt. Bland saft og æggesnaps. Pisk fløde og vend citronblandingen i. Har du ismaskine så brug den. Ellers kom massen i en kold skål og frys den ned. Efter en time røres grundigt. Fryses færdig. Sættes i køleskab 20 min. Før servering.

Mostarda di frutta.

2 spiseæbler (faste og hårde)
2 pærer (faste)
1 honningmelon (ikke helt moden)
1 citron
270 g akaciehonning
575 g sukker
2 dl. Vand
2 dl. Tør hvidvin
1½ tsk. vineddike
55 g sennepsfrø

Frugten skrælles og skæres i små firkanter. I alt skal der være 1 kg. Frugt. Sukker smeltes langsomt i vandet og koges godt igennem i 3 min. Kom citronsaften og frugstykkekerne ned i sukkerlagen. Kog i 5 min. Fjern gryden fra kogepladen. I en anden gryde varmes hvidvin, vineddike og honning og koger det stille i fem min. Gryden fjernes fra kogepladen, og de gule sennepsfrø kommer ved må ikke koges mere. Lad honninglagen hvile i 5 kvarter. Frugterne lægges i en si og kogevandet drypper helt af. Nu kommer honninglagen i et rent glas, frugterne lægges forsigtigt ned i glasset. Lukkes til når det er helt afkølet.
Kan holde i ca. 5 mdr. hvis det står mørkt og køligt.

Lammeskue Gl. Estrup 28-29. maj 2011

Vi prøver igen i år med et lammeskue, hvor suffolk lam før har været meget stærkt repræsenteret ved lammeskuet på Gl. Estrup.

I år vil dyrene bedømmes og scannes efterfølgende for muskel og fedt. Dette kunne være en mulighed for at se om dyrene kan klare sig godt ved et vædderlamsskue i Herning lørdag den 3. september 2011.

Sidste år var der kun 3 suffolk på vædderlamsskuet i Herning, de klarede sig rigtig godt. Så hvis der er andre som har tænkt de vil til Herning, så er lammeskuet på Gl. Estrup en god mulighed for at se om ens egne forventninger holder.

Der vil blive sendt materiale ud fra Gl. Estrup senere.

På gensyn.

MVH: Lars Elgaard

Referat Møde i Sorthovedgruppen d. 8.2.2011

Dagsorden.

1. Meningen med Sorthovedgruppen.
2. Siden sidst – opfølgning af tidligere beslutninger, f.eks. tur til Sverige og Salgskatalog.
3. Avlsudvalg med Ryg + Jørgen.
4. Gennemgang af Asgers materiale.
5. Evt.

Er der nogle der har noget til dagsorden, tag det med!

PS: MAX TO MAND PR. RACE.

Giv besked til Asger med antal.

Hilsen Brian

Fremmødte: Brian Vestesen, Shropshire. Winnie Uldahl, Shropshire. Morten Jacobsen, Dorset. Jens Lauesen, Suffolk. Jens Østergård, Suffolk. Ron Bon, Zwartbles.

Asger Markussen Oxforddown. Conny Lauesen, Zwartbles.

1. Brian har hørt at det skulle være Sorthovedgruppen der styrer det hele. Det mener flertallet af de fremmødte, ikke er rigtigt.

Vi har som hoved formål at stå stærkere ved sammenhold. Være bedre repræsenteret i forhandlingsøjemed. For med ens stemme bliver vi stærkere i forhandlings øjemed. For de små fåreavlere. At der er respekt om den enkelte fåreavler – samt for forskellighed.

Udbrede kendskab til de forskellige racer. Mere åbenhed omkring Gruppen. Udsendes sammen med nyhedsbreve. Evt. på hjemmeside.

Hjælpe og støtte hinanden på f.eks. Landsskuet. Med materialer og i al almindelighed.

Koordinering til valg af Kåringsdommere. Henstilling til avlsudvalget at der kun bruges Dem der er valgt af racerne. (Sorthovedgruppen).

Forslag til Kåringsdommere og Landskuedommere skal med som punkt til generalforsamlingen i de forskellige racer.

2. Winnie undersøgte priser på tur til Norge. Ca. 3500 kr. for 4 dg. ved 30 personer – helst 40 personer.

Færgebillet 350 kr. Men det arbejdes der videre på.

Jens Østergård arbejder på en tur til Holland omkring August. Noget med et skue.

Salgskataloget har Winnie arbejdet en del på. Kontakt til andre avlere. Er et godt salgsværktøj for Shropsire. Shropsire har en forening i Tyskland. Det har Suffolk, Schwarzkopf og Texel ikke.

3. Brian fortæller at Jørgen Skov Nielsen har overtaget posten efter Lone Prisak.

Dataregistrering af får i Danmark.

Der var en del diskussion omkring udskrifter fra databasen og priser.

Dansk Suffolk

www.suffolk.dk

Udskrifter kan der ikke ændres på uden omkostninger.

Til drift af fåreregistrering indbetales der et grundbeløb og et beløb pr. moderfår, gimmer og vædder. Der betales ligeledes et gebyr for lovpligtig registrering pr. år. Se bilag for priser RYK. Dette er en dyr fornøjelse for den lille fåreavler. Prisen er alt for høj set i lyset af udnyttelsen. Det har ikke været muligt at få priser på omkostninger i forbindelse med Registrerings med. Det har været forsøgt.

RYK's driftsbestyrelse

Driftsbestyrelsen er sammensat af regionalt valgte repræsentanter, samt repræsentanter for Dansk Kvæg, for Viking, for Dansk Kødkvæg og for medarbejderne.

RYK er en selvstændig organisation under Dansk Kvæg.

RYK har eget regnskab, egen driftsbestyrelse og egen ledelse.

De oplysninger som er i databasen er tiltrækkelig til der kan fremstilles en stamtavle på en side fra et oplæg.

Landmandspriser /Prisliste 2010 RYK” Findes på nettet.

Sikkerheden for avlsdelen omkring moderfår er næsten ikke eksisterende.

Det er dog et ønske at man kunne trække flere oplysninger ud via stamtavlen.

Norges og Sveriges registreringsmåde er droppet.

Morten fortæller det er gratis at registrere flokflytning i Web dyr. Men der skal dog betales for lovpligtig registrering.

Registreringen er som den er og ændres ikke. Den opfylder Dansk Kvægs ønsker, og tilgodeser slet ikke mindre avlsbesætninger.

4. Vi kan kun konstatere at Tyskland er så meget større og har det flere antal får og deres database har oplysninger der kommer direkte ud på selve stamtavlen.

5. Evt.

Der er fra Avlsudvalget side bedt om ikke mindre en 12 ærespræmier. Og der er spurgt om Sorthovedgruppen vil fremskaffe et par stykker. Dette er der sagt nej til. Grunden er, at Regnskabet for Lammeskud skal føres Officielt – samt tastning af professionelle. Forudsætningerne skal ændres.

Der blev diskuteret det at være Dommer.

Der er ofte meget kritik af dommerne. Jens Østergård konstaterer at det er svært.

Næste møde bliver tirsdag aften d. 17. maj kl. 18.00. Hos Jens Østergård.

Referent

Conny E Lauesen

Nyhedsbrevet sammensat på vegne af Dansk Suffolk

Conny Lauesen